

Noortele tasuta menstruaaltarvikud

2010. aastal tõsteti Eestis tampoonide ja hügieenisidemete 9% käibemaksumäär tagasi 20%-ni, mis on sama nagu enamikel tavakaupadel.

Statistikaameti andmetel elas 2019. aastal absoluutses vaesuses üle 2% ja suhtelises vaesuses viiendik Eesti elanikkonnast. Paljudel on raskusi nii toidu kui ka igapäevaste menstruaatsiooniks vajalike hügieenitarvete tagamisega.

Tegemist on esmatarbekaupadega, mida keskmine naine vajab igakuiselt 5 päeval umbes 40 aastat järjest. Elu jooksul kulub ühel inimesel neile vältimatutele toodetele tuhandeid eurosid, mis paneb neile aga ebaõiglase majandusliku koormuse, sest tegu ei ole vabatahtliku tegevusega. Sellegipoolest mõjutab see menstrueeriva inimese elu palju.

Paljudel inimestel puuduvad ressursid hügieenitarvete ostmiseks. Ka siin, Eestis on reaalselt olemas menstruaatsiooniga seotud rahapuudus, mistõttu võib olla pärsitud osade inimeste osalemine ühiskonnaelus – koolis, tööl, huviringides käimine. Samuti on jätkuvalt menstruaatsiooniga seotud palju tabusid, mistõttu ei juleta sellega seotud probleemidest ja kitsikusest rääkida tihti isegi lähedastele, rääkimata avalikkusest. Tegemist ei ole välja mõeldud või liialdatud nähtusega, vaid tõsise sotsiaalse probleemiga, mis puudutab eriti teravalt teismelisi ja vähekindlustatud. 2019. aastal tarbekaupade ettevõtte Procter & Gamble tehtud küsitlusest selgus, et iga kümnes Eesti tüdruk on pidanud koolist puuduma, sest tal pole rahapuudusel olnud võimalik osta menstruaatsiooniks vajalikke hügieenitarbeid, näiteks tampoone või hügieenisidemeid.

Rahvusvaheliselt on vaesuse vastu võitlemiseks, mis mõjutab ligipääsu menstruaatsiooniga seotud hügieenivahenditele tehtud märkimisväärseid samme. Esimesena kaotas tampoonimaksu Keenia 2004. aastal, seejärel on tampoonimaksu alandanud või kaotanud Austraalia, Colombia, India, Kanada ja Ühendkuningriik.

Šotimaal ning Uus-Meremaal jagab riik tasuta menstruaaltarvikuid.

Leiame, et kuupuhastus toodete väärikas kättesaadavus peab olema riigi poolt tagatud kõigile, kes neid vajavad ja kutsume üles Vabariigi Valitsust ja Riigikogu

1. alandama tampoonide, hügieenisidemete ja mähkmete käibemaksu 9%-le;
2. astuma samme, et tagada tasuta menstruaalhügieenivahendite kättesaadavus koolide ja noortekeskuste tualettruumides, rahvamajades, raamatukogudes, apteekides ja avalikes tualettruumides;
3. toetama programme, mis võitlevad menstruaatsiooniga seotud rahapuudusega, et tagada sanitaarvahendite kättesaadavus kõigile, kes neid vajavad;
4. toetama diskussiooni ja kodanikuharidust menstruaatsiooni ning seksuaaltervise teemadel.